זכרו תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב

מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרשת וירא

י"ח מרחשון תשע"ו

גליון תש"מ

זמני כניסת ויציאת שבת קודש

	הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
בני ברק	4:31	5:30	6:05
ירושלים	4:16	5:29	6:08
בארא פארק	5:40	=	7:06

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

ותצחק שרה בקרבה וכו' ויאמר ה' אל אברהם למה זה צחקה שרה וכו' היפלא מה' דבר וכו' ותכחש שרה לאמור לא צחקתי כי יראה ויאמר לא כי צחקת (יח, יב)

ולהבין בעי, היתכן על שרה אימנו שתצחק על ברכת ה', על אף שלמראית עין נראה שהוא למעלה מדרך הטבע היפלא מה' דבר.

ועוד צ"ל דהרי אצל אברהם שנתבשר על לידת בנו ג"כ כתוב ויפול אברהם על פניו ויצחק ויאמר בלבו הלבן מאה שנה וכו' ולא הקפיד הקב"ה עליו, וברש"י ד"ה ויפול אברהם על פניו ויצחק לשון שמחה תרגום אונקלוס וחדי ואצל שרה לשון מחוך, למדת שאברהם האמין ושמח, ושרה לא האמינה ולגלגה, וזהו שהקפיד הקב"ה על שרה ולא על אברהם עכדה"ק, ג"כ דבר זה צריך הבנה ביותר לומר כן על שרה אימנו שלא האמינה ועוד לגלגה.

והנראה דהנה כששרה נתבשרה בבשורה זו שתזכה לבן נתפעלה פליאה עצומה עד למאוד איך שהקב"ה משנה סדרי עולם וכי הוא כל יכול, עד כדי כך הלבן מאה שנה להוליד בנים ובפרט שכתוב אצל אימותינו שהיו עקרות רח"ל,

ובכל זאת אצל הקב"ה שוה ומשוה קטן כגדול, דהיינו נס קטן או נס גדול אין שום שינוי כהנה וכהנה מחשבות להפליא ערכה עליה ומתוך כך באתה על ידי זה לשמחה גדולה ועצומה.

ועוד היתה מחשבתה באותו שעה דהן אמת שאצל הקב"ה שהוא כל יכול, ואני הוי"ה לא שיניתי ולא שייך מושג קושי כלפי עצמותי יתברך, וכולהו קמיה כלא חשיב, ובוודאי שיכול ג"כ שהלבן מאה שנה תיוולד, אבל אינה זכות יש לה לשרה שתזכה לכל זה שבשבילה ישתנה סדרי הטבע, ואע"פ שהקב"ה הבטיח על כל אלו שמא יגרום החטא אז לא תזכה לזה, ולכן ביטלה את ענין הלזה במה שחשבה שאינה ראויה לכאלו ניסים גלויים.

וזה גם מדוייק בדברי רש"י הנ"ל שמביא את תרגום אונקלוס בפרשתן על ותצחק שרה וכו' וחיכת שרה וברש"י הנ"ל לשון מחוך עיי"ש דחייך משתמע בתרי לישנא **הא**' כמו מתוק לחיך דהוא לשון שמחה וכנ"ל דע"י מחשבתה בנפלאות הבורא הביאתה זו לידי שמחה גדולה, והשני חיך מלשון "**אפגעלאכט**" שצחקה האיך תזכה לכל זה משום שאינה ראויה.

ובזה מובן דברי רש"י: ושרה לא האמינה ולגלגה, דהיינו ששרה לא האמינה ברוב ענוותנותה בעצמה שהיא ראויה לניסים גדולים ולשינוי סדרי הבריאה, ולכן לגלגה על ענין הלזו, ועל זה הקפיד עליה הקב"ה ואמר **למה זה צחקה שרה** דהיינו על שני סיבות הנ"ל שצחקה שרה גם על ענין השמחה שהיתה לה ע"י התבוננות בנפלאות הבורא, וגם על ענין שלגלגה משום שאינה ראויה הקפיד הקב"ה, דעל הטעם שהיתה בשמחה גדולה ע"י ההתבוננות בנפלאות הבורא וכו' הי' הטענה מה לה להתפעל מענין זה יותר ממה שהקב"ה מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית ותולה ארץ על בלימה ורוקע הארץ על המים וכו' וכו', וכשם שאמירת צפרא טבא בכל יום תמיד הוא דבר של מה בכך כך אמירת מזלא טבא לבן מאה שנים הוא ג"כ בדרך הטבע ואין לה להתפעל מענין זה יותר מאשר על ענין אחר הנעשה בעולמינו תחת השמש דהרי הכל מאתו יתברך ועל כולם צריך מידת ההשתוות.

ותצחק שרה בקרבה וכו' ויאמר ה' אל אברהם למה זה צחקה שרה

ועל ענין הב' שלגלגה ולא האמינה בעצמה שהוא ראויה שיעשה לה ה' ניסים ג"כ הקפיד הקב"ה, דברגע שאמר הקב"ה שתזכה להוליד, אז בוודאי שיגיע לה ושום דבר לא ימנע ממנה שתזכה לזה ומה לה לערוך חשבונות שמים, ובהדי כבשי דרחמנא למה לה.

וזה כוונת הפסוק **ויאמר ה' אל אברהם וכו' ותצחק שרה לאמור לא צחקתי**, דהיינו צחוק זה שצחקה, ח"ו היתה משום שלא האמינה בה' ובישועתו, אלא משום ב' ענינים הנ"ל, והטעם הוא **כי יראה** דהרי היתה לה יראת שמים ויראה מהקב"ה, ולכן ח"ו שליגלגה, **ויאמר לא כי צחקת**, דהקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה ושרה לפי דרגתה ע"ז הקפיד הקב"ה אף על כך.

וישמע אלוקים אל קול הנער וכו' כי שמע אל קול הנער באשר הוא שם (כא, יז) וברש"י לפי שהיו מלאכי השרת מקטרגים ואומרים, רבש"ע מי שעתיד זרעו להמית בניך בצמא אתה מעלה לו באר והוא **(הקב"ה)** משיבם, עכשיו מה הוא, צדיק או רשע, אמרו לו צדיק, אמר להם לפי מעשיו של עכשיו אני דנו, וזה **באשר הוא שם.**

ולכאורה צ"ל דהרי כל הסיבה ששרה הרחיקה את ישמעאל משום שלא רצתה שיגדל ביחד עם קוה"ק יצחק אבינו, והוא ישמעאל היה ידוע עם כל ע"ז ושפיכות דמים שלו כמ"ש ותרא שרה את בן הגר וכו' מצחק וברש"י לשון עבודת אלילים וכו' ד"א לשון גילוי עריות וכו' ד"א לשון רציחה וכו' עכדה"ק.

א"כ במה היה דינו כצדיק, שהקב"ה דן אותו באשר הוא שם, והנראה דזה מ"ש וישמע אלוקים את קול הנער, שעשה באותו רגע תשובה מעומקא דליבא, וגדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד, וזה מה ששמע הקב"ה ולכן קיבל תפילתו, ודן אותו כצדיק באשר הוא שם ברגע זו שעשה תשובה, ומה שעשה כבר ומה שיעשה אין מעלין באותו רגע של תשובה.

וזהו לימוד גדול לדורות מה כוחו של תשובה, וזה הטעם אשר קוראים קריאה זו בראש השנה שהוא יום א' מעשי"ת, כדי ללמד לבנ"י אשר ברגע זו שעשה תשובה נתקבל תשובתו, ואין לו להתייאש כלל מעצמו, דהרי אפי' מרשע כישמעאל קיבל הקב"ה תשובתו, ק"ו מבני ישראל בני ק-ל חי זרעו דיצחק, בוודאי שיתקבל תשובתו ויהי' להם כל הישועות.

יה"ר שנזכה לתשובה תמידית ואמיתית ויפה שעה אחת בתשובה ומעש"ט מכל חיי העוה"ב, ונזכה לתשובה מאהבה ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם, הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל.

ונזכה להאורות העתידים לבוא בימי החנוכה הבאים עלינו לטובה, דהרי חודש מר חשון הוא חודש הממוצע בין הימים הנוראים והימים טובים העל"ט לימי החנוכה הבאים עלינו לטובה.

ונזכה לבנין ביהמ"ק ולהדלקת נרות בבנין ביהמ"ק שוין יעצט אויף א זיסע אופן אויף אייביג אמן.

דברי תורה

ממורינו הגה"צ אב"ד דקהילתינו שליט"א

באלני ממרא (יח, א)

הוא שנתן לו עצה על המילה, **(רש"י)**. וכבר עמדו בזה המפרשים בתמיהה על מי שעמד בעשרה נסיונות בגבורה ולא התייעץ בזה עם אף אחד ומה המעם שבמצוות ברית מילה בא לקחת עצה מממרא, וע' **בשפ"ח** שהביא מהפרשים ישובים ע"ז,

וי"ל דהנה **בדעת זקנים מבעלי התוס'** כתבו שח"ו שישאל עצה אם ימול אם לאו, אלא אם יעשה בצנעה או בפרהסיא, וממרא נתן לו עצה לעשותה בפרהסיא, כדי שיראו העולם וימולו אחריו, עכ"ל. וגם זה צריך ביאור שישאל אברהם עצה ע"ז,

וי"ל עפי"מ שכתב **בנועם אלימלך (מצורע ד"ה א"י זאת)** דהנה זה הוא כלל גדול הצנע לכת עם אלהיך, שכל דרכיו של אדם צריך להיות בהצנע, כי כשאדם עושה דבר בהתגלות בקל יכול לבא לידי פניה וגדלות בעבודתו, אבל בהצנע אינו יכול לבא לידי פניה, כי אין אדם רואהו, אך זה הוא באדם שרוצה לקרב עצמו לעבודה צריך לילך בהצנע, אבל הבעל תשובה שעשה עבירה בפרהסיא, כמו לשון הרע או שאר עבירות, בהכרח תשובתו גם כן בפרהסיא, כי כבולעו כך פולטו, כלומר כבליעת האיסור שנבלע בו כן צריך לפלוט, אם עבר בסתר יעשה תשובה בסתר, ואם בגלוי ופרהסיא, צריך תשובתו גם כן להיות בגלה ופרהסיא, אבל איך יעשה תשובה בפרהסיא פן יבא לו איזה פניה בתשובתו ח"ו ויפסיד הכל חלילה, תקנתו שילך אצל הצדיקים השלימים, ואז בודאי ינצל מהפניות, כי היצר הרע אין בו כח לשלוט שם במקום הצדיקים, וגם זאת שאינו באפשר לבא לו איזה פניה בראותו מעשה הצדיקים שהוא רב מאד, יחרד לבו בקרבו לאמר איך אתגאה במעשיי נגד מעשה הצדיקים, עכ"ל.

ועפי"ז י"ל כי אברהם אע"ה החזיק בעצמו כי אין ראוי לעשות המילה בצנעה, כדרך הצדיקים, כי אם בפרהסיא כדרך הבע"ת, אך לחשש שלא יבא לידי פניה לכן הלך לממרא שהחזיק אותו לצדיק ממנו, וכמ"ש **באוהב ישראל (בפרשתנו)** בשם הרב ר' משה מפשעווירסק, **וירא אליו ה' באלני ממרא**, פירוש שכל כך היה אברהם אבינו ע"ה שפל בעיני עצמו, עד שחשב בלבו שהוא אינו ראוי להשראת השכינה, רק ממרא הוא הצדיק העובד השי"ת, ואצלו הוא השראת שכינתו יתברך, אבל הוא עדיין לא הגיע למדריגה זו, וזהו **וירא אליו**, ר"ל שכך היה נראה לו בלבו ומחשבתו תמיד, ה' באלוני ממרא, שה' הוא באלני ממרא, היינו שהשראת שכינתו יתברך אינו רק אצל ממרא מפני שהוא צדיק ועובד הש"י באמת, אבל הוא עדיין מבחוץ שלא נכנס להקדושה, וכו' עיי"ש. וכיון שחשב שממרא הוא הצדיק, הלך אליו לקבל עצה על עשייתו המצוה בפרהסיא ולא יבא לידי פניה.

נסיון העקידה
פנינים על הפרשה

על אף אהבתו הגדולה ליצחק הלך לעוקדו

את בנך וגו' אשר אהבת וגו'. ומה היה הנסיון כה גדול, הלא ראינו הרבה אנשים שמסרו נפשם על קידוש ה', אלא, בשעה שאמר לו הקב"ה לאברהם "את בנך", נעשה יצחק לבן דבוק לאברהם, שכמוהו עוד לא היה ולא יהיה, ורחמיו של אברהם ליצחק היו כה גדולים שלא היה להם שיעור, ושוב בשעה שאמר לו הקב"ה "אשר אהבת", נכנס לאברהם כח אהבה עצומה ליצחק, ממש לא לפי דרך הטבע וכו', ועם אהבתו וחמלתו זו הלך אברהם לשחוט את יצחק, וזה היה הנסיון. (חידושי הרי"ם)

וילכו שניהם יחדו - עם אותו כח סבל

חנה נסינו של יצחק היה יותר גדול מנסיונו של אברהם, שאילו הוא הלך לחשחט, ואילו אברהם הלך רק לשחוט.

וזהו כאשר ראה אברהם אבינו ע"ה שנסיון של יצחק גדול יותר משלו, התחיל לפשפש ולחשוב מהיכן יש לו ליצחק יותר כח ממה שיש לו, ותלה הדבר כי יצחק עדיין עומד בנערותו ויש לו יותר כח ממנו, ולכן כתיב "ויקח את שני נעריו עמו" היינו שלקח שנותיו הנעורים עמו שיוכל לסבול גם נסיון גדול יותר,

ובזה יש לבאר ג"כ לשון הכתוב "וילכו שניהם יחדיו" שבסוף הלכו שניהם עם אותו כח לסבול נסיונות גדולים, כי אברהם אבינו אזר בעצמו כוחות משנות נעוריו. (שיח שרפי קודש בפרשתנו בשם הה"ק רבי בום מפרשיסחא זי"ע)

קח נא - בלשון בקשה

בענין העקידה נראה כי מאחר שהבטיחו הקב"ה "ביצחק יקרא לך זרע", נאמר לו בלשון בקשה [קח נא] פי' שביקש הקב"ה ממנו שימחול לו המתנה ושיעלהו לעולה, וזהו שבח הגדול בנסיון הזה, שלא נאמר לו בלשון ציווי רק אם חפץ בדבר הזה, ואברהם אבינו ע"ה באהבתו לקיים רצון המקום, הלך בשמחה לשוחטו.

וכתיב "יחידך" שבודאי היה יכול להאמין כי יתן לו בן אחר כמו שנתן לו זה לעת זקנתו, אבל אמר לו הקב"ה כי אין לו עוד בן רק יצחק, ושיעלהו לעולה באופן שנותן את כל זרע ישראל בעקידה זו, וכל זה קיבל בשמחה. (שפת אמת תרל"ד)

אברהם היה כ"כ טרוד במצוה עד שלא שמע את קריאתו של המלאך

ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני. עוד שמעתי בשם **הה"ק רבי מנחם מענדיל מרימנוב** זצללה"ה מפני מה נאמר בפעם שנית אברהם אברהם, ובתחילת הפרשה לא נאמר רק פעם אחת אברהם, ואמר הוא הקדוש: שהיה אברהם אבינו אז מוטרד מאוד בטרדא דמצוה בגודל התלהבות, עד שלא שמע כלל בפעם הראשון, והוצרך לקרוא לו שני פעמים, מה שאין כן בתחילתו שעדיין לא ידע מהמצוה. (דבש השדה מובא בילקוט מנחם - וכ"כ הכלי יקר עיי"ש דברים נפלאים)

בעודו באהבתו הלך לעוקדו

ויאמר הנני בני. אומרו "בני", חוזרה בזה צדקת אברהם, כי הנה מדרך בני אדם ברעותו לעשות פעולה אכזרית באיש שלא כטבעו, הוא מוכרח לדחות ממחשבתו רחמנותו, ולצייר בנפשו חיפך האהבה, מה שאין כן אברהם אבינו אדרבה קראו "בני" בן יקיר לי וחמו מעיו לו, ובעודו באהבתו תקטן בעיניו נגד אהבת השי"ת. (אגרא דכלה)

איל אחר - "אייז אנדערער איל"

וירא והנה איל אחר נאחז בסבך. כ"ק אאמו"ר זצללה"ה זי"ע אמר בשם רבינו הקדוש מווהר"מ מוואורקא זצללה"ה זי"ע שאמר פירוש "איל אחר" "אייז אנדערער איל" –

ובשנת תרנ"ג הוסיף לבאר בזה דברי האדמו"ר מוואורקא הנ"ל, שאברהם אבינו ע"ה היה במדריגה גבוהה זו, שכל איבריו היו מקודשים כמקדש ממש, כסא להשראת השכינה, ומרוב אהבתו, אהבה עזה לה' כשרצה לעשות לו נחת רוח ולהעלות בנו ע"ג העקידה כמו שנצטווה, לא היה נחשב בעיניו כאילו הוא ג"כ איל, וז"ש בקדשו רבינו זי"ע "אנאנדערער איל". (ישמח ישראל אות ז')

*

חנה בשעת הנסיון כשמנסה הקב"ה את האדם בדבר, מסתמא בזו הרגע כביכול מסתיר קדושתו, וממעט חשגת האדם אשר היה לו מקדם, כי לולי האדם יחיה ברוח ויצולל בשעת הנסיון כמקודם לא היה הנסיון נחשב לכלום, ובודאי אין תימה מי שיודע שעומד לפני מלך גדול ונורא שלא ימרוד בו וחוא רואהו, אמנם ענין הנסיון שמסתלק בחירות האדם, והרי הוא בא לידי נסיון, וכובש את יצרו באמונתו, ומתחזק לשוב לבוראו, אז הוא נקרא עומד בנסיון.

ולפי"ז מסתמא כאשר האלוקים נסה את אברהם בדבר העקידה אחר שאמר לו קח נא את בנך, מסתמא נסתלק ממנו בחירותו ודביקותו לנסות אותו אם יעמוד בצדקותו. (עבודת ישראל בפרשתינו)

* * *

והאלקים נסה את אברהם וגו' וירא את המקום מדחוק.

בשעת הנסיון נחפך האדם לאיש אחר, מסתלקת ממנו בחירותו, מסירותו ודביקותו, ברגע של נסיון אין האדם יכול לעזור לעצמו, אלא לפני הנסיון צריך האדם לתקוע בלבו אמונה פשוטה, ביתד אשר לא תמוט, למען יהיה ביכולתו אף בחשכות ובעת סילוק הבחירות לחשתלט על יצרו ולכובשו. (חידושי הרי"ם בפרשתינו)

* * *

והאלקים נסה את אברהם. אלוקים הוא מדת הדין

והוא בחי' צמצום, שניטל הימנו הדעת, ע"ד זה היה הנסיון של אברהם, ויאמר הנני, היינו אפילו באמונה פשוטה אעבוד אותך, הנני במקום הראשון אפילו כשניטל הדעת ממני. (תורת אבות - סלונים)

* * *

שמעתי בשם **הה"ק רבי מנחם מענדיל מקאצק** זי"ע ששאלוהו למה לא נחשב נסיון העקידה על שמו של יצחק, והשיב בקצרה דהא לא כתיב "וה' ניסה את יצחק" רק אצל אברהם, והחסידים לא הבינו מה שאמר הרבי, והיה שם תלמידו **הה"ק רבי ברוך מצייז'וב** זי"ע ואמר פירוש, שאם מנסין לאדם מן השמים, אזי נוטלין ממנו כל המדריגות, אם כן את אברהם אבינו ניסו בזה שנטלו ממנו את כל המדריגות, אבל מיצחק אבינו לא נטלו ממנו המדריגות. (שפתי צדיקים עמ' כ"ד)

* * *

אמר כ"ק אאמו"ר זצללה"ה על אברהם אבינו שהכתיב עליו הכתוב בעת העקידה "וירא את המקום מרחוק", דהיינו שראה את הקב"ה מרחוק כי נלקחו ממנו המדריגות הגבוהות שלו, דאל"כ לא היה שום נסיון עבד"ק. (שם משמואל וישב תרע"א)

מעשיהם של צדיקים
נסיונות אאע"ה

לכאורה צריך להבין מדוע נחשב נסיון העקידה כ"כ לאברהם אבינו ע"ה, הרי השי"ת ציוה לו שכן יעשה, ובודאי לא היה ממרה את פי ה'.

ואמר הה"ק **בעל הזנניא** זי"ע דהנה ידוע כי **להמניד חק'** נסעו הרבה אנשים חשובים וגדולים, אך רק יחידי סגולה זכו שיקבלם המניד להיות מתלמידיו המובהקים, ואותם שלא רצה לקבל, יש והיה אומר שאינם ראויים לדרכו, ולגדולי תורה אמר שאין הם צריכים לזה הדרך, ואמנם היו כאלה שהמניד שלחם ואע"פ כן הם נשארו מרצונם במעזריטש, והפכו להיות משמשים להמניד חק' ותלמידיו, והיו הם מסיקים הזנורים, ושאר עבודות מעין אלו, ועל שמה נקראו "**אויבען חייצערס**", והעיד עליהם בעל הזנניא כי היו אנשים גדולים,

וסיפר מעשה שבדידיה הוה עובדא: באחת הלילות באו אליו שלשה שמשים כדי להסיק את הזנורו, ובעל הזנניא זי"ע כבר עלה על יצועו, ומיזון כך האזין לשיחתם, פתח האחד והקשה מה הפלא הגדול בעקידה, הרי במשך הדורות מסרו הרבה יהודים את נפשם למען קדושת שמו ית' אפי' שהשי"ת לא דיבר אתם, וא"כ איש אשר שמע מפורש מפי הקב"ה היש ספק שימסרה את פיו.

אמרו לו חבריו, שיאמר זיירוץ לכך, ואמר שאמנם במשך הדורות מסרו הרבה את נפשם למען השי"ת, אך אין זה רבותא, כיון שהם היו בני אברהם יצחק ויעקב, ומהם ירשו מידה זו, משא"כ אברהם שהיה בנו של תרח, שלא היה בו מידה זו של מסירות נפש, ועם כל זאת, מסר את נפשו להשי"ת, זהו רבותא גדולה.

והיו חבריו מפקפקים ואומרים כי עדיין אין פלא בכך, מאחר ששמע זאת מהשי"ת בכבודו ובעצמו, ובהיותו בן ג' כבר הכיר את השי"ת, בודאי שלא ימרה את פיו אפי' שלא קיבל מדה זו מאביו, לכן אמר אחד מהם זיירוץ אחר, שהרי אברהם אבינו לא נצטווה למועד מסויים שבו יעקוד את בנו, והיה יכול להמתין ולהשתעשע עם בנו יחידו, והוא לא הזדעבד כלל, אלא בזריזות השכים בבוקר לעקוד את בנו אהובו, וזהו הרבותא.

אך השלישי לא קיבל גם את זיירוץ זה, שכיון שנצטוה מפי הקב"ה, אין ספק שיקיים זאת בזריזות, ולכן בא הוא והכריע ביניהם, שהרבותא שכשאמר לו הקב"ה "**אל תשלח ידך אל הנער**" היה יכול להיות שש ושמח על שניצול יצחק ונוצר בחיים, שכן מצידו היה יצחק מוכן לשחיטה, ואולם הוא לא הרגיש הנאה ושמחה כשנאמר לו אל תשלח ידך, אלא קיים את ציווי זה בדיוק באותו מידה שקיים את ציווי העקידה, וזו מדריגה גבוהה מאוד שבעבורה שילם הקב"ה לאברהם ולבניו עד סוף כל הדורות. **(ביתן רבי פרק כ"ה)**

מסופר על **הרה"ק רבי הערש מרימנוב** זי"ע שלא נתקיימו אצלו ילדיו, ונפטרו על פניו ח' ילדים, בילד האחרון שכבר נטה למות, היה זה בשבת קודש, והוא עבד את עבודתו בקודש ללא שום שינוי, נכנסה אליו כלת **הרה"ק רבי מנחם מענדיל מרימנוב** זי"ע, וצעקה עליו למה לא יחמול, ואינו נוגע לו מה שהילד חולה ונמצא במצב של נסיסה, בדברי תוכחה שאמר בשושי"ט אמר הרה"ק רבי הערש זי"ע, מה היה המעלה של אברהם אבינו ע"ה בעקידה, שהרי כל אחד מישראל שישמע ציווי מפי השי"ת יקיימו בשמחה, אלא הנסיון של אאע"ה היה שאפילו קפיטל זהלים לא ביקש, כדי לבטל את בקשת הקב"ה, שכיון שידע שכך גזר הקב"ה, עשה זאת בלא שום התערבות ותפילה לבטל את גזירתו, וזו היא מעלתו של אברהם אבינו ע"ה.

אבינו - בנסיונות

עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו (אבות פ"ה). וקשה דלעיל מיניה איתא "עשרה דורות מנח ועד אברהם" ולא קתני "אבינו", **אלא י"ל שבנסיונות היה "אבינו" שנתן כח לבני ישראל לעמוד בנסיונות בדורות הבאים. (רוח חיים להנר"ח מוואלו"ז)**

מעשה כשקיבלו אנשי לובלין עליהם לאב"ד את **הגר"מ שפירא** זצ"ל, היה שם איזה מחלוקת בדבר, אמר הגאון הנ"ל מצינו כשהלך אאע"ה להעקידה, עשה השטן נהר מפסיק בדרך, והר מפסיק בדרך, והכל היה מעשה שטן להפריעו, וא"כ מדוע לא חשש אאע"ה שהאיל הנאחז בסבך בקרניו, הוא ג"כ מעשה שטן, וזירץ דמה שהוא ישר ונכון כגון נהר או הר, זה יכול להיות ממעשה שטן, משא"כ ענין מסובך כמו האיל זה אינו מעשה השטן, ואמר מו"ר שזהו הסימן בכל דבר, שאם הוא הולך בישרות בלי מכשולות הרי זה מעשה שטן, וכמו"כ לענין הרבנות בלובלין, שכיון שיש מערעריו סימן שהוא דבר טוב ונכון. **(נחלמידי הגר"פ הירשפונג זצ"ל - אש פנחס ר"ה)**

הכנסת אורחים במחיצת רבינו ה"ק

אצל רבותינו הק' מידת הכנסת אורחים היתה הפלא ופלא בדרכם המופלאה והטמירה, והיתה שזורה באהבת ישראל עד אין סוף שהיתה בהם.

מרן קוה"ק רביה"ק מוהר"ד הסביר לאחיו איך מקבלים אורחים

למרן הרה"ק קוה"ק מוהר"ד מלעלוב היה את שמו **ר' אייזיק ויסוקר**, כל ימיו התגורר בכפר נידח, לימים רצה להעתיק מקום מגוריו לעיר, והיה מבקש מאחיו מרן מוהר"ד, שיעורר רחמים שיזכה לעבור להתגורר בעיר. השיב לו רבינו הק', "אייזיק, צא ולמד במה בא הבן כפר לעלמא דקשוט ובן כרך במה הוא בא, בן הכרך בא עם מצות צדקה ועומה, מטבע קטנה נתן לעני, ואילו בן הכפר בא עם צדקה גדולה עני יעשר כי יקלע לביתו הריהו מגיש לו צלחת מרק ותפוחי אדמה, חמיצה או יושקע וכוס חמין, לסעוד לבו, עד שאותו עני יוצא הימנו מדושן עונג ואינו פוסק מלברכו, ואם קודה ויום חורף אותו יום, שלג בחוץ וכפור חודר לעצמותיו, ועני קפוא בא לביתך להתחמם ורוחו שבה, אתה מצילו מפיקוח נפש, הרי מי ידמה לך בכפר, מי ישוה לך, אכילה שתיה ומלבושים.

מרן רביה"ק רבי אלעזר מנדל נתן לאורחיו במתנה את מלבושיו היקרים

פעם אחת הזמין **מרן רביה"ק רבי אלעזר מנדל** זי"א שני אורחים להיות אצלו על ליל הסדר ואותם אורחים לבשו מלבושים שלא נקיים, פחד רבינו שמא יש בהם חשש חמץ וכו', ולכבוד פסח טרחה הרבנית והכינה שני קאפטענע'ס חדשים, ולפני הסדר נטל רבינו את שני המלבושים ונתנם לאורחים ללבשם.

ויהי כאשר תיקף אחר הסדר קמו אותם אורחים והלכו לדרכם כשהמלבושים החדשים עליהם, באה הרבנית להודיע לרבינו על כך, השיב לה רבינו, לכתחילה כשנתתי להם המלבושים על דעת כן היה שיקחו זאת לצמיתות.

מלחמו הדל נתן מרן הרדצ"ש לאורחים

מרן רביה"ק הרמ"מ זי"א היה נוהג לספר: "אצל ה"זיידע" ה"ה **מרן רביה"ק הרדצ"ש זיע"א** היו רגילים להיות אצלו אצלו אורחים שונים ומשונים, ולכל האנשים שבורי הלב היה להם מקום רחב אצלו. ובכל עת שהיה נוטל ידיו לסעודה היה נוהג להניח את פרוסת הלחם הראשונה לענין, ואח"כ כשפגש איזה עני נתן לו הפרוסה, אמנם בזמנינו לפרוסת לחם אין חשיבות כה גדולה אך באותם הימים פרוסת לחם היתה דבר של חשיבות יתירה.

שיחת קודש

לרגל המצב הקשה השורר בארה"ק בו נרצחו יהודים ע"י ישמעאלים בני עוולה ימש"ו, הבאנו מתוך שיחה שדיבר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בכאב נורא ומר על אכזריות הרשעים, והוא התחזקות גדולה לביאת משיח

רבינו פתח ותיאר את מסעות הרציחות והדקירות בספרן של הישמעאלים, ואמר שהכל בא ממהיותם: הרציחות והדקירות האכזריות של הישמעאלים ביהודים הם כתוצאה ממהיותם השייחים הערביים שיוצאים לבני עמם וקוראים להם לצאת ולרצוח את עם ישראל, בערי ישראל, כאן באמריקא או להם אם היו קוראים לצאת ולרצוח אנשים, יש לקשור אותם בשלשלאות ברזל ולהושיב את המנהיגים והמסיתים בישיבה למטה למטה בכלא כל חייהם, המרצח שעבד בחברת 'בזק' שרצח את הרב קרישבסקי הי"ד ופצע עוד יהודים בספרינים ובגרזן לאחר שדרס אותם באכזריות נוראה, היה לו בית עם 8 ילדים, ולא התחשב בביתו אלא יצא בחמה ואכזריות לרצוח ולטבוח ביהודים קדושים ותמימים על קידוש ה', רח"ל. ה' ירחם. הכל כתוצאה מההסתה שלהם.

אמר לי אחד שמנהיגיהם הרשעים מסיתים אותם ברבים עם רציחה ובפרהסיא ואין פוצה פה ומצפצף, ובסיבת זה הם יוצאים לרצח ולדקור יהודים, ומי שעושה זאת הוא ג' פעמים טמא והולך ישר לכף הקלע, משגעים ומבלבלים אותם בהבטחות ודמיונות שוא, שהם יישבו שם לצד מוחמד. כמו שה**רמב"ם** זי"ע כינה אותו "המשוגע הזה", בימים ההם לא היה לו כ"כ עסק עם היהודים, תמיד רצחו הערבים את היהודים בשנאתם אותם, והיו צרות גדולות מהם, אבל בזמנו של מוחמד "א משיגיענער פאר זיך, און א חיה רעה" הוא היה לבדו, אבל לא היה כמו במצב זה של היום בימינו, עם המרצחים ימש"ו, רח"ל.

{כשאמר אחד מהנוכחים שהסיבה לכל הפיגועים בסיבת ההתגרות בהם בענין הר הבית וכדו'} השיב רבינו בביטול: הם מתפוצצים ומסיתים מעצמם ורוצחים יהודים בגלל שנאתם את ישראל ואין לזה שום קשר או טענה שזה בגלל שעם ישראל מתגרים בהם בענין הר הבית וכדו', הם "פרא אדם" שידו בכל ויד כל בו.

על ישמעאל כתוב ששב בתשובה גמורה בסוף חייו וההוכחה שנאמר (**בראשית כה, ט**): "ויקברו אותו יצחק וישמעאל בניו" (**בבא בתרא טז:**), ואלו המרצחים הולכים נגד זקנם גם כן, דלכאו' היו צריכים לילך בדרכו של ישמעאל, לא להציק או להזיק לשום יהודי, ומכאן הראיה שהם נגועים בשנאה רציחה ואכזריות.

יה"ר שלא נדע לעולם לא ממוחמד ולא משום צרות, הרשעים הרוצחים הערבים ממשיכים בהסתה תמידית, ועושים זאת למעשה ולא רק מדברים, הרשע הרוצה השייה לוקח סכין ומראה לבני עמו איך לרצוח ולדקור, ואינו מסתפק בסכין אחד אלא נוטל כמה סכינים, ומסביר להם שצריך להיות בכיסם עוד כמה סכינים וכלי משחית כדי לטבוח ולהרוג באידישע קינדער, ה"י, ומזה לבד שהם ומנהיגיהם מתירים את כל ההפקרות והרציחה, אח"כ הישמעאלים הולכים ומקיימים את דברי ההסתה, ה' ירחם.

ערבע"ר (**ערבי**) זה דבר מסוכן, היום זה ידוע ללא ספק, אבל מדברים אפילו לא בזמנינו, כשערבי נהיה כועס וזועם, יש ליזהר מרציחה, הרשעים הרוצחים הערבערס הם בכלל חיות רעות, אין אמונה בגויים, הלכה בידוע שעשו שונא ליעקב.

כל הרשעים הרוצחים הערבים העמלקים ימח שמם איף אייביג, בכלל הענין של הלכה בידוע שעשו שונא ליעקב, יש לעיין שזהו סימבול של גויים ולא רק ישמעאל, ולמה נוקטים דווקא ישמעאל, ויתכן לומר דהרי איתא דעשו לא שב בתשובה, אבל ישמעאל איתא שחזר בתשובה. כל הרשעים הרוצחים הגויים הם אותו דבר ברציחה ואכזריות ואין שום חילוק בין ערבי ישמעאלי לנוצרי גרמני בריטי ומוסלמי וכדו'.

וכאן עבר רבינו לספר על האכזריות של הגרמנים הדייטש"ן הנאצים ימש"ו: מסופר שאצל אחד הצדיקים הקדמונים לפני המלחמה מלחה"ע ישבו ב' חסידים, והצדיק אמר להם שמהגויים לא יכולים ללמוד כלום, אבל אחד מהם שהיה חסיד (**שנקרא א שיינער איד א אויף נעפֿלערטער**) חלק על הצדיק והביע דעתו לחבירו כשיצאו מחדר הצדיק, אפילו שהרבי אמר שלא יכולים ללמוד כלום מהם, אבל לדעתו מהגרמנים הדייטש"ן יכולים ללמוד עדינות (**אייידלקייט**) מהי (**פעע**), לפי שהם עדינים ורכים. לאחר המלחמה נפגשו שניהם וראה אחד את חברו ללא יד אחת כשהיא קטועה, וסיפר א שיינער איד לחברו "**או איז די רבי געווען גערעכט**", אוי נוכחתי לדעת על בשרי כמה שהרבי צדק, וסיפר לו שהגרמנים הנאצים ימ"ש חתכו את ידו כשהוא חי באכזריות נוראה והם צחקו ולגלגו בזמן שזעקותיו ובכיותיו הנוראות עלו עד לב השמים. בכל העולם לא היה כאלו רוצחים כמותם.

העמלקים הם כולו רע, ואסור להשאיר בחיים שום עמלקי, כי אם מותירים אותם בחיים אזי עם ישראל וכל העולם סובל מכך, וכדי להבין, שאם לא היו משאירים את הצורר הגרמני הרשע בחיותו תינוק כידוע הסיפור שאותו צורר כשהיה תינוק חיין היו בסכנה, והרופא נלחם להציל את חייו וניתה את ראשו עד שניצל ממוות, יתכן שאם לא היה מציל אותו, היו ניצלים חיי ששה מליון יהודים קדושים בשואה. כי עמלקי הוא מסוכן ורע לכל העולם.

רבינו סיפר גם על האכזריות של מצרים: נשיא מצרים של לפני שנים רבות שמו היה נאצר וקראו לו קאצר, והיה שונא ישראל גדול ומר לישראל, ואף הכין וזמם לעם ישראל שבא"י גז כדי לאבדם ח"ו מהעולם, וכשנתפגר אותו צורר אמר (**הרבי זיעוכ"א**) **זקה"ק מרן רביה"ק הרמ"מ** לשתות לחיים, כן יאבדו. הוא היה רוצה בדם, וב"ה שמזימתו השטנית לאבד את עם ישראל עם גז לא עלתה בידו, אבל הגרמנים ליידער ואותו צורר נאצי ימש"ו שהיה רוצה וגם שונא ישראל בדם לא עלתה מזימתו השלימה שרצו לעקור את ישראל מן השורש גם את האידישקייט וגם את חייהם רח"ל, הם היו שונאי ישראל בדם.

מזה יכולים לידע ולהבין מה נקרא עמלק, מאלו הדייטש"ן ימ"ש, ומאותו הרשע הצורר העמלקי הנאצי, אבל די אידישע קינדער עם ישראל איז א זיס פאלק, רחמנים בני רחמנים, והם בטבע ענוים ושפלי רוח ונוהגים בענווה.

כימי צאתך ממצרים אראנו נפלאות: והוא התחזקות גדולה לביאת משיח בקרוב ממש, עם ישראל היו במצרים בגלות במצב קשה מאוד, וסבלו סבל נורא מהנוגשים המצריים, "ולא יכלו לשמוע אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה", שהרי אדם שנמצא בעצבות, אם יבואו לבשרו בבשורות טובות אזי נפשו תהיה מרגנת, אבל אידישע קינדער במצרים אפילו בשורות טובות לא יכלו לשמוע מרוב סבלם, אפילו מים קרים לנפש עייפה לא יכלו לקבל, מקושי השיעבוד, עד... שהגיע הרבש"ע ונתן לפרעה והמצריים ביטערע שלעק ומכות נוראות וגאל אותם והוציאם ממצרים, און פון א מינוט צו א מינוט, נהיה אור, משה רבינו בא לגאול אותם ונהיה יציאת מצרים ברגע כמימריה "ס'איז געווארן לעכטיג".

רבינו חזר לדבר על אכזריות הדייטש"ן: גם בשואה היו ישראל כ"כ פארביטערט און פארנידערט, הם הדייטש"ן היו רוצחים בדם, בגוף ובנפש, והשפילום עד עפר, המון העם לא האמינו שיראו פעם את אור השמש, אבל הצדיקים היזקים אמת שזה לא הפקר בעולם ובעז"ה הם יראו את אור השמש, אבל המון העם היה לאחר ייאוש, וכך הוה.

מספר אחד מניצולי השואה שראה בעצמו את הנאצים הרשעים שהטביעו בחותם את דמם של עם ישראל על חדר שבו נעשו רציחותיהם ויצרו מהם צורת פרה מדם, רח"ל. הם לא האמינו שיראו פעם "א פרייליכע זון", ופתאום הם נושעו ברגע כמימריה. אבל כל הסבל הנורא הסתיים עד שהגיע הקב"ה פתאום והוציאם לחירות בתוך הגאולה וראו את אור השמש, והכל נהיה 'פתאום', וניצלו מהנאצים ימש"ו.

גם משיח צדקנו יבוא פתאום, כדכ' "פתאום יבוא", "אני מאמין באמונה שלימה שיבוא בכל יום ואע"פ שיתמהמה עכ"ז אחכה לו בכל יום שיבוא", משיח איז אמת ויציב אויף אייביג גם לאחר אלפיים שנה, ופתאום יהיה פרייליעך וכולנו ניגאל, כמקובל מהרבי **רבי אלימלך מליז'ענסק** דכל הצרות כבר סבלו ישראל מעל ומעבר, "נאך און נאך", ולכן כשמשיח יבוא כל אחד יעסוק בעבודתו זה באמונתו וזה בלימודו, ופתאום יבוא, וכדאיתא מה**הרח"ק רבי ישכר דב מבעלזא** שמשיח יבוא מתוך שמחה ונחת והרחבה, לפי שעם ישראל עברו חבלי משיח ומעברים קשים ומרים וביטערע צרות וגלויות די והותר, ועתה אנו מבקשים שכבר יהיה בקרוב **יראו עינינו וישמח לבנו.** (**מוצש"ק נח תשע"ז**)

הילולא דצד זקיא

יום שב"ק י"ח חשון
- רבי יחזקאל ב"ר אברהם יששכר הכהן מראדומסק בעל כנסת יחזקאל (**תרע"א**)
- רבי נפתלי הערץ אשכנזי אב"ד לבוב (**תע"ב**)
- רבי משולם פייבוש מבראדשין ב"ר ברוך יצחק מזיז'ניץ (**תקצ"ט**) רבי שלום מחנטשין (**תרע"ט**)
- רבי נחום פורצוביץ ב"ר אריה לייב – ר"י מיר (**תשמ"ז**)
- רבי יעקב ב"ר יצחק מבוהוש-הוסיאטין ב' אהלי יעקב (**תשי"ז**)
- רבי רפאל ברוך ב"ר יעקב טולידנו אב"ד מקנס (**תשל"א**)

יום א' י"ט חשון
- רבי סאסי המקובל הכהן מג'רבא (**תרס"ח**)
- רבי נפתלי יצחק סג"ל ב"ר אריה לייב - נפתלי שבע רצון (**שס"ז**)
- רבי יצחק אברהם ב"ר אשר - אחיו של השאגת אריה (**תקל"ו**)
- רבי שמשון הלוי העליר מאחזיון ב"ר פייבוש מזבריז – דרך אמת (**ת"ד**)
- רבי אברהם מרדכי קלינגברג מזאלושין ב"ר מנשה יעקב נכד ר"א מקאמרנא (**תרע"ה**)

יום ב' כ' חשון
- רבינו אברהם ב"ר יצחק, הראב"ד – **ב' האשכול (התקס"ט)**
- רבי אשר אנשיל אשכנזי מראזדאל ולבוב - אבי רבי משה דוד מטאלטשאווא (**תקנ"ד**)
- רבי יהודה ארי' וינברגר אב"ד ניגרעדשע ב"ר פנחס (**תרצ"א**)
- רבי משה נתן נטע ממאקאוויא ב"ר מנחם מנדל לעמברגר – עטרת משה (**תשמ"ג**)
- רבי שלום ב"ר יעקב יוסף הלוי מקאמוינקא (**תרי"ב**)
- רבי משולם ישששכר ב"ר אריה לייב מסטאניסלב (**תרמ"ה**)
- המקובל רבי מרדכי ב"ר יהודה שרעבי מי"ם (**תשד"מ**)

יום ג' כ"א חשון
- רבי דוד ב"ר שלמה בן זמרא הדב"ז (**ה' של"ה**)
- רבי אברהם ב"ר מרדכי אזולאי ב' חסד לאברהם (**ת"ד**) רבי יוסף קלוגער אב"ד גריידינג
- ב"ר דוד (**התקס"ט**)
- רבי אלעזר הכהן ליפסקער מסאכטשוב ב"ר זאב וולף תל' ר"ב מפשיסחא וד"מ מקאצק (**תרמ"ב**)
- רבי אברהם יהושע העשיל רובין אב"ד יאסלו ב"ד אלימלך (**תרס"ט**)
- רבי משה משיטשלינק ב"ר שלמה מסווראן (**תרע"ג**)
- רבי אשר אנשיל אשכנזי אב"ד זלאטשוב ב"ר יואל. רבי חיים יעקב טייטלבוים אב"ד לימאנוב ב"ר משה יוסף אב"ד אוהל (**תרצ"ו**)

יום ד' כ"ב חשון
- רבי דוד שלמה ב"ר ירחמיאל מסוראזקא ב' לבושי שרד וערבי נחל (**תקצ"ד**)
- רבי עזריאל ב"ר דב הלוי הורוויץ "ראש הבדזול" מלובלין (**תקע"ט**)
- רבי ישכר דוב בעריש בן הפני יהושע (**תק"ח**) רבי צבי אריה מסיגעט – אמרי בינה (**תרכ"א**)
- רבי משה אליקום בריעה מזעליחוב ב"ר יצחק שלמה- חתן רבי יהושע אשר מפאריסוב.
- רבי ישעשכר דב ב"ר יהושע מבעלז (**תרפ"ז**)

יום ה' כ"ג חשון
- רבי אברהם חיים הורוויץ ב"ר מנחם מנדל מלינסק (**תרס"ח**)
- רבי יהוסף מקוסון ב' בני שלשים ב"ר צבי מטלוסט (**תרע"ב**)
- רבי משה ב"ר שכנא מזאלקווא (**תי"ג**)
- רבי אהרן קאצינעלענבאגען ר"מ בברוסק- מנחת אהרן (**תקל"ח**)
- רבי אברהם ריינמאן אב"ד נאראל ב"ר יעקב- תל' רצ"ה מזידיטשוב (**תר"נ**)
- רבי משה ב"ר יעקב לייב מידנו מסלונים-ברנוביץ (**תר"ס**)

יום ו' כ"ד חשון
- רבי גדליה ב"ר בנימין זאב מזאלקווא (**תקנ"ד**)
- רבי חיים יעשעל מסאלאניקי ב"ר בנימין – סם חיים (**תס"ו**)
- רבי אריה לייב בלאך מחכמי וילנא (**תקס"ו**)
- רבי אהרן טענבוים אב"ד זאקראטשין ב"ר יהודה לייב אב"ד ריטשיוועל (**תקפ"ו**)
- רבי יוסף לאנדא אב"ד יאסי- שו"ת ברכת יוסף (**תרי"ד**)
- רבי חיים יוסף אב"ד פיסטין – תוספת חיים (**תרכ"ה**)
- רבי דוד מאמקרוב ב"ר יעקב יצחק (**תרס"ג**) רבי הלל משה מעשיץ געל בשטיין ב"ר צבי הירש – משכנות לאביר יעקב (**תרס"ח**) רבי ישכר בער גרוזיבארט אב"ד בענדין ב"ר בנימין (**תרע"ד**)
- רבי גדלי' משה ב"ר שלמה מזויהעל (**תש"י**)

מבאר האמונה

דברי חיזוק סיפורים ומשלים מהגה"צ המשפיע רבי אלימלך בידרמן שליט"א

בואו בצל קורתי – המייחל ובוטח בה' נשמר מכל רע בפרשתן (יט, ח) 'רק **לאנשים האל אל תעשו דבר כי על כן בואו בצל קורתי**', הגה"ק **ה'חפץ חיים**' זי"ע כתב: "יען הכתוב וזרז אותנו לבל אחד ואחד באיזה מדריגה שיהיה, שנחזק את עצמינו בעת ההיא ('חבלי משיח') במידת הבטחון ובזכותה ננצל כולנו ממידת הדין, וראיה ממעשה דלוט שמסר אה נפשו להנן על אורחיו המלאכים באמרו **רק לאנשים האל אל תעשו דבר כי על כן באו בצל קורתי** והיינו, שהם בטחו בי שאובל להצילם מידכם, ואם כן שומה עלי לעשות כל שבידי להצילם, ונחזה אנן, הלא ידעינן שלוט לא היה אדם כשר כלל כדכתיב "ויסע לוט מקדם" ואמרו חז"ל 'הסיע עצמו מקדמונו של עולם', מכל מקום הבין בדעתו שהוא מחויב להנן ולהציל את הסומך עליו, וא"כ, קל וחומר בן בנו של קל וחומר, כאשר יבטח האדם בה' שהוא מקור הרחמים והחמלה, הוא בוודאי יעזרהו להנצל מכל רע.

*

ידוע שהרה"ק **בעל התניא** זי"ע המתין על זרע של קיימא כי"ד שנים מעת נישואיו, וכאשר בא להזכיר עצמו אצל רבו הרה"ק **ה'מגיד' ממעזריטש** זי"ע יעץ לו לקיים מצוות הכנסת אורחים כסגולה, ורימז זה בהאי קרא (**תהילים קיט, ט**) 'במה יזכה נער את ארחו' במה יזכה האדם לנער, על ידי את ארחו, שיכנים אורחים לביתו, להאכילם, להשקותם ולמלאות כל סיפוקם בסבר פנים יפות. וסיפר לו שגם אבי מרן הבעש"ט נושע בדרך זאת.

*

יש שרמזוהו בכתוב (**מז, כג**) 'הא **לכם זרע**' – 'ה"א' נוטריקון הכנסת אורחים, שעל ידי קיומה בהידור רב יהיה '**לכם זרע**',

הבן זכר שנולד בסוכות תשע"ז בזכות הכנסת אורחים עוברא הווה באחד מבני החבורה שליט"א שנסע לשבות שבתו באחת העיירות כאן באה"ק באחד מהשבתות דשובבי"ם בשנת תשע"ה, מחמת טעות ובלבול לא הוכנה עבורו אכסניה לו ולבני ביתו (**יותר ממנין נפשות בליעה"ר**) ולכן מצא את עצמו עומד בזמן כניסת השבת ברחובה של עיר עם כל חפציו ומטלטליו בבושה וכלימה, והיו כל עוברי אורח נדים בראשם כאות 'רחמנות' אך כל זה לא הועילו לו במאומה. אחד מבני העיר דשם ריחם עליו והפך את העולם למציאת אכסניה (**כבר כמה שעות לפני כניסת השבת**) ולא עלתה בידו, זולת סיכוי אחרון ששמע על ידידו שנסע מביתו לעיר אחרת, אך בני בית הידיד אמרו איך ניתן את הדירה למשפחה כשכל הבית 'בוקה ומבולקה', כי אנכי לא ידעתי טרם צאתנו את הבית ולא סידרתיו כלל (**אף ב"כ של האברך – האורח הודו כי חן עצמן לא חוו מפכימים למסור את דירתם בצורה כזאת**), והנה ידיד זה נתברך בחמשה בנות אך לבן זכר לא זכה, וכבר שפכו תפילות רבות על כך ועדיין לא נושעו, על כן בהזדמנות זאת, אמר האברך לבני ביתו, הבה נתגבר על ה'בושות', ניתן את הדירה לאורחים הממתינים עד בוש לקורת גג מעל ראשם, ובזכות זה נזכה לבן זכר, וכן עשו. ואכן, הפליא ה' חסדיו, ובסוכות דהאי שתא (תשע"ז) נולד להם בן זכר.

*

אחד מחסידי הרה"ק ה'בית אברהם' זי"ע קבל בפניו כי בא יהודי אחר ופתח בסמוך לו בית מסחר בשלו שגוזל מעמו 'קונים'. פתח ה'בית אברהם' וסיפר לו עובדא דהוה עם הותנו של הרה"ק ה'**יסוד העבודה**' זי"ע רבי דוד זעלצער זצ"ל, שנקרא כך לפי שהיה ברשותו מפעל לייצור מלח) ומכירתו. פ"א הבחין רבי דוד שיהודי נוסף פתח סמוך אליו עוד מפעל למכירת מלח, נסע ר' דוד אל רבו הרה"ק מלעכאוויטש זי"ע וזעק בפניו, עתה ידעתי כי אמונתי פגומה – מכיוון שהנני מרגיש רגשי צער ממשיג גבולי, ואם כן למה לי חיים. פתח הרה"ק ושוחח עמו באמונה וביטחון, עד שנתחזקה אצלו האמונה ש'אין אדם נוגע במוכן לחברו כמלא נימה' ופסק מלהיות מיצר על היהודי הלז, ביודעו שאי אפשר לאיש להשיג

כעבור תקופה חזר רבי דוד אל הרה"ק ושב ובכה לפניו כי עדיין אין אמונתו שלימה, כי כאשר הוא רואה קונים הנכנסים לקנות מלח בחנותו של רעהו אינו מתמלא שמחה כדרך שהינו מתמלא שמחה בראותו אי מי נכנס למוכרי הדגים, או לבית הסנדלר והרצען, ואם אין לו אמונה למה לו חיים. שוב חזר הרה"ק והפיה בקרבו להב האמונה המטהורה, עד שהרגיש כי מעתה ישמח בראותו את היהודי מרוויה ממכירת מלח. ובזה גמר הבית אברהם את דבריו, שאלו האברך נו... כאומר, ומה היה שכרו של רבי דוד על אמונתו. נענה הבית אברהם ואמר, וכי להגיע למדרגה זו – לשמוח בשעה שהמשיג גבול מרוויה אינו מתנה טובה... ועוד, וכי קטנה היא בעיניך שזכה להיות הותן הרה"ק היסוד העבודה זי"ע.

*

הגה"ק ה'חזון איש' זי"ע אמר פעם להגאון רבי **שמריהו גריינימן** זצ"ל '**אלע גייען א דארך די וועלט, איינער לאבעדיג, איינער ווייניגעדיג, קען מען דאך בעפער לאבן**', הכל עוברים את מסע החיים בעולם הזה, יש המקבלים את כל אשר יארע להם מתוך שמחה, ויש המקבלים אותם בעצב ובבכי. והנה הננזר על האדם בין כך ובין כך לא ישתנה, אם כן מוטב שיהליט בנפשו לקבל הכל בשמחה ויהיה בטוב ובנעימים.

*

משל למה הדבר דומה ל'קטן' שנתנה לו אמו נייר חלק ודיו עם מכחול לצייר את ציוריו, והנה בא הקטן בבכי ויללה אל אמו כי נשפך לו הדיו על הנייר, אמרה לו האם, בני יקירי, מנע קולך מבכי, כי עתה שנצבע כל הנייר בדיו, אפשר לצייר בו צורת אדם, על ידי שנעשה שני חורים עבור ה'עיניים" וגם מקום ה'חוטם והפה' לא יפקד, ולא די בכך אלא אף 'כיפה' גדולה נעשה מעל לראש ה'אדם', ונמצינו נשברים ב'אדם השלם'. ואנן נמי נלמד מזה – בעת ש'נשפכים' לנו הדברים, והכל נראה לנו כהנהגת 'אדרבה' (**לחיפך מהרצוי**), עלינו להכניס 'צורת אדם' – להתבונן כראוי באמונה שלימה בבורא, ואז ניווכח 'להגיד כי ישר ה' ולא עוולתה בו', ובזה יבוא להיות 'אדם השלם'.

*

הגה"צ רבי **נטע ציינווירט** זצוק"ל היה פעם ב'ניחום אבלים' אצל אב ששיכל את בנו הבחור שנהרג על ידי בן עוולה מבני ישמעאל שפוצין עצמו, וכמה מבני ישראל עלו בסערה השמימה הי"ד, תיקף בהיכנסו אמר לו לאב (**שהיה מחשובי ראשי ישיבות**) 'הקורה' יש לי אליכם, אם לא היה נגלה המלאך אל אברהם אבינו לאמר לו – 'אל תשלח ידך אל הנער', ויצחק בנו היה נשחט 'כציווי הבורא' – 'והעלהו שם לעולה', האם היה אברהם חייב בדיני אבלות לישב עליו 'שבעה' כדין האב על בנו רח"ל, ענה האב השכול ואמר, פשיטא שמחויב הוא בכל דיני אבלות ו'שבעה', כי 'מה נשתנה' מיתת יצחק משאר מקרים, הרי כל 'שבעה' היא על פטירת אדם ב'ציווי הבורא', נענה רבי נטע אכן דיבורים אלו רציתי לשמוע ממכם, ומיד אמר 'המקום ינחם' ועזב את הבית, כי זהו תכלית האמונה להאמין בכל מצב יהיה מה שיהיה שהכל בא בגזירת המקום ו'אין מקרה בעולם'.

פעלו עבורי שאפסיק לשמוע את קול הרה"ק מקארלין

אף בצדיקים מצאו כואת ש'פעולת צדיק לחיים', להעמיד האדם על מכונו שיזכור תמיד מה שהשריש הצדיק בקרבו, וכבר אמרו בגמרא (**פתיחות ה**) 'גדולים מעשי צדיקים יותר ממעשה שמים וארץ'. **כמסופר** שכשהמציאו את הרכבת ברוסיה, והחלו לבנות בכל המדינה את מסילות הברזל, והנה נתגלה לבני העיר 'האדיטש' שהגויים אומרים להעמיד מסילות ברזל על ציונו של הרה"ק **בעל התניא** זי"ע הספון בבית החיים בהאדיטש, כי שם מרוצת דרך הרכבת, ובוודאי יעקרו הרשעים את הציון הקדוש, לאחר בירורים מצאו שהשר הממונה על הרכבת והמסילות הינו יהודי, נחפזו טובי העיר להפגש עמו ותיארו בפניו מהו צדיק קדוש, וכמה קדושה יש בציון קדוש, וכך האריכו בהתחננם לפניו בדמעות שיואיל לשנות את דרכן של המסילות לדרך אחרת. נענה השר ואמר, ידעתי גם ידעתי את תוקף גדולת ה'צדיקים' כמו שאספר לכם, אך בקשה אחת לי אליכם, אם תמלאו אחריה, אינה תיקף ומיד לבקשתכם.

פתח השר וסיפר להם, אחי ובית אבי מן החרדים לדבר ה' הם, וכך הייתי גם אנכי עד ימי בהרותי, בשנות הבהרות ירדתי מטה מטה, עד שבבואי לגיל העשרים גמלה בליבי החלטה להתגיים לצבא הרוסי, (**אשר עצם השחיה שם חייתה כליה רוחנית, והתערבות בין נכרים משוקצים**), אבי אשר ראה שאין בידו להשפיע עלי שאמנע מכך, הפציר בי שקודם שאלך אל הצבא אסע עמו אל עבר העיר קארלין אל **הרה"ק רבי שלמה מקארלין** זי"ע, ולאחר מכן יניחני לנפשי. הדרך לקארלין ארכה לנו משך לילה שלם ורק לפנות הבוקר הגענו אל בית הרבי, אבי שהיה מקורב מאד אל הרבי נכנם עמי אל הקודש פנימה ללא כל שהות, ובאותה העת היה הרבי מסובב בחדרו אנה ואנה אחוז שרעפים, בוער כאש להבה, לאחר כמה דקות ששהינו בחדרו הקדוש פניתי אל אבי ואמרתי לו, נו, אפשר כבר לחזור הביתה, כי כבר ממהר אנכי לצבאי, אבל אבי ביקש ממני להשאר עוד זמן מועט, אחר כמה רגעים פנה הרבי אלי מתוך שרעפיו וטפח עלי בזעקה אפשר דאך... אפשר דאך... (**אולי בכל זאת**), כאומר, אולי בכל זאת 'עזוב רשע דרכו', וינחם ממחשבתו הרעה לשוב אל ה' אלוקיו...

סיים השר ואמר להם, דעו לכם שמאותו היום כל אימת שאני בא להגעיל נפשי בשיקוצים, ולעבור על רצון קוני, מהדהדת באזני גערה זאת במלא תוקפה **אפשר דאך, אפשר דאך**, ואינני מוצא שום טעם והנאה בעבירה, אם תפעלו עבורי שאפסיק לשמוע קול זה מיד אעשה בכפשתכם.

*

זכורני מימי הורפי, שאחד מאחיי שליט"א החל לשמש כ'בעל קורא' בבית מדרשינו, ולאחר זמן מה הודיע שברצונו להפסיק, משנשאל לפשר הדבר נענה – 'מה אעשה, בהגיעי לקרוא בספר איני רואה שם לא נקודות ולא טעמי המקרא' (**פאומר, בשעת מעשה הכל נשכח ופורח מזכרוני**)... ולזה נדמה האדם בעת הנסיון, כי בשעת מעשה אינו רואה שום 'סימן'." ומשם גם נלמד את העצה לכך, דבאמת כל 'בעל קורא' יעמוד ויחזור חיטב חיטב על ה'טעמים' עד שיחקקו היטב בזכרונו שאף כשלא ימצא בספר את הנקודות והטעמים לא יאבדו עשתונותיו, כיו"ב אם יחקוק האדם במוחו ולבו קודם שיבוא לידי נסיון, יוכל עמוד בניסיון בתוקף ובגבורה, וחכל על מקומו יבוא בשלום.

ובפרט בפרשיות הללו המלאים באמונה ובטחון, עלינו להתבונן וללמוד חיטב את מעשי האבות, וכבר מובא שהרה"ק בעל התניא זי"ע אמר, שבבוא פרשיות אלו, לא 'יעביר את הסדרא', אלא יחקקם היטב בתוכי לבו.

*

סיפר רבי אלטער קרוג ז"ל מחסידי ראחמיסטרויוקא (**בירושלים של מעלה**), שביום ילדותו נתעוררה לאביו שאלה בדיני מקוואות, ונסע אל **הרה"ק ה'דברי חיים' מצאנז** זי"ע לשמוע דבר ה' זו הלכה, והוא הצטרף לאביו בדרכו. כאשר הגיעו עמד הדברי חיים באמצע אמירת ברכת 'אשר יצר' בקולות וברקים ואש להבת שלהבת, והנה שקע בשרעפיו שעה ארוכה. אביו של ר' אלטער שהבחין בדממה הארוכה הסיק מכך שלבטה סיים הרבי את הברכה, פנה אליו והציע לפניו את שאלתו הסבוכה, והיה נראה לו שעתה מעיין הדברי חיים בעומק שאלתו בצדדים שישנם לכאן ולכאן. לפתע נרעד הרה"ק וזעק '**אם יפתח אחד מהם...**' אחר שסיים הדברי חיים את ברכתו פשט את שאלתו, נפנה אליהם הדברי חיים ואמר להם, ברכת **אשר יצר** גדולה וחשובה מאמירת הפיוט 'ונתנה תוקף' בימי הדין, כי אשר יצר ברכה היא משא"כ ונתנה תוקף.

לאחר כל זאת פנה הדברי חיים אל רבי אלטער שהיה אז ילד ושאלו מה מבוקשו, ענהו הילד, רצוני להצליח בליומד התורה הקדושה. ענהו הרה"ק בני, אם יהיה בך רצון אזי תצליח בלימודך, אזר הילד אומין והשיב, אם יהיה בי 'רצון' ללמוד, שוב לא אצטרך לברכתו של הרבי. באותו רגע הבחין הדברי חיים שגבר בעסו של האב על הבן עד מאד, נענה הדברי חיים ואמר, אין כאן מקום לכעס, הרי דברים נכונים דיבר הילד, כי אם כבר יהיה בו 'רצון' אינו צריך לא לי ולא ולברכתי.

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

ברכת מזל טוב

הננו לברך מעומקא דליבא ובכל לשון של ידידות וחיבה לידידינו היקר באנשים, מעמודי התווך דבית מדרשינו בב"ב, לבו עיר ופתוח לכל דבר שבקדשים, תורה ויר"ש אצלו משולבים, רחים ומוקיר רבנן וחכמים, רודף צדקה וחסד,

הרה"ח ר' **נחום דוד טמבור** הי"ז

לרגל שמחת הולדת הנין אצל בנו הר"ר **חיים יצחק** הי"ז

בן הרה"ח ר' **משה** הי"ז

יה"ר שיזכה לרוב נחת דקדושה ממנו ומכל יוצ"ח ובכ"ס.

ידידים רוממוך

בידידות ובשמחה אשגר בזה כוס של ברכה **לידידי הנעלה, תורה יר"ש וחסידות אצלו בלולה, מופלג בכל מידה ומעלה, ה"ה** הרה"ח ר' **שמואל ברילל** שליט"א

לרגל שמחת נישואי הבן ר' שלמה זלמן יה"ר שתזכה לרוב נחת מתוך שמחה ואורה, **ותתמשך עליך משמחה זו שמחות לרוב.**

כעתירת ידידך – י. לב

גליון זה מוקדש

להצלחת ידידינו היקרים והחשובים

הרה"ח ר' **אהרן** בן **עליה** הי"ו

ומרת **שמחה** בת **מרים תרצה** שתחי'

לזוש"ק במהרה, ושיתמלאו כל משאלות לבם לטובה וברכה.

לעילוי נשמת

האשה החשובה, נכדת הרה"ק הבעל שם ממיכלשטאט

מרת יתכא בת הר"ר מאיר ע"ה וועזעל

נפטרה ט"ז חשון תש"ע

ת נ צ ב " ה .

לזיכוי הרבים להוצאת העלון לע"נ, לרפואה או לשמחה ניתן לפנות לטלפון 052-7667563 עד יום ב' בערב